

GUANYADORS DEL PREMI HANS CHRISTIAN ANDERSEN DEL 1970

Les medalles Hans Christian Andersen es van concedir durant el 12è Congrés de l'Organització Internacional pel Llibre Infantil i Juvenil, que va tenir lloc a Bolonya entre el 3 i el 6 d'abril del 1970.

La medalla al millor autor de literatura infantil i juvenil es va atorgar a l'escriptor italià Gianni Rodari.

La medalla al millor il·lustrador de llibres infantils va ser per a l'il·lustrador americà Maurice Sendak.

DISCURS D'ACCEPTACIÓ DE GIANNI RODARI

Il·lustracions de Mikel Valverde
Traducció de l'anglès de Marta Gil Santacana

Dono les gràcies al jurat que m'ha concedit l'honor de rebre aquest premi que porta el nom del gran i estimat Andersen. Vull donar les gràcies al senyor Azaola per totes les coses boniques que ha dit sobre mi i els meus llibres. Però si hagués de donar les gràcies a totes les persones a qui estic agraït ara mateix, no acabaria mai.

Agafem el meu pare, per exemple. Ell era forner i un gran amant dels gats. Sempre teníem gats a casa. Potser és per això que sempre em venen al cap històries de gats. Com la història d'aquell gat que era un fenomen en els negocis i tenia una botiga de queviures. El gat venia ratolins en llauna. O més ben dit, aquesta era la intenció que tenia. Amb aquest objectiu, va comprar un munt de llaunes boniques i va fer un rètol on es llegia: «Un obrellaunes per la compra

de tres pots de conserves!». El que va passar, però, va ser que els ratolins no van voler dormir mai a dins de les llaunes. Finalment el gat va haver de canviar el rumb del negoci.

També hi ha la història d'un gat que es deia Milà. El seu amo era el cap d'estació de Bolonya. Una vegada que va veure arribar un tren, el gat va sortir de casa per mirar-s'ho, i el cap d'estació va arrencar a córrer esperitat darrere seu per por que no anés a parar sota les rodes. De sobte, va cridar: «Milà, Milà!», i tots els passatgers van saltar del tren i es van fregar les mans, pensant que ja havien arribat a Milà. No cal dir que tot seguit es van viure tot tipus d'equívocs i aventures.

Realment crec que el Premi Andersen ha infós en mi un gran desig d'escriure històries de gats. I espero que ningú no vegi aquesta fixació com una amenaça o ...

- ... em digui que aquesta mena d'històries podrien entorpir el desenvolupament dels infants que un dia han de ser adults seriosos. És obvi que es pot parlar de persones parlant de gats, i que fins i tot es pot parlar de coses serioses i importants explicant històries alegres.

Però encara aniria més enllà: què diríeu que és una persona seriosa? Agafem per exemple el cas del senyor Isaac Newton. Tal com jo el veig, un home extremament seriós. Una vegada, si és que el que expliquen d'ell és veritat, va seure sota una poma i li va caure una poma al cap.

Qualsevol que hagués estat al seu lloc hauria deixat anar quatre paraules poc elegants i hauria buscat un altre lloc a l'ombra. Però el senyor Newton es va preguntar: «Per què aquesta poma ha caigut cap avall? Per què no ha anat cap amunt? Per què no ha anat cap a l'esquerra o cap a la dreta, sinó de dret a terra? Quina mena de força misteriosa l'ha empès cap avall?»

Una persona sense imaginació, si ho hagués sentit, hauria dit: «Aquest senyor Newton no hi és tot. Creu en una força màgica; potser fins i tot es pensa que hi ha un mag a terra; es pensa que les pomes poden volar com les catifes voladores. Creu en contes de fades, a la seva edat!»

Lluny d'això, jo crec que el senyor Isaac Newton va descobrir la llei de la gravetat perquè tenia una ment oberta a tot el que passava al seu voltant, perquè va poder imaginar, amb grans dosis de fantasia que va saber com utilitzar, coses que fins aleshores es desconeixien.

Cal tenir molta fantasia i una imaginació ben viva per ser un autèntic científic, per ser capaç d'imaginar coses que encara no existeixen i tot seguit descobrir-les, per imaginar un món millor que el que tenim i per treballar per aconseguir-lo.

Crec que els contes, tant els nous com els antics, ens poden ajudar a desenvolupar la ment. Els contes són l'indret on tenen lloc totes les hipòtesis, ens poden donar la clau i ajudar a trobar nous camins a la realitat; poden ajudar els infants a aprendre coses del món i donar-los la capacitat d'interpretar-lo.

Per aquest motiu, crec que escriure històries fantàstiques és una feina útil. He de dir que és una feina molt entretinguda, i vist amb perspectiva, no és gaire habitual que algú trobi un tipus de feina que sigui a la vegada entretinguda, profitosa i fins i tot digna de premis.

Seria meravellós que tothom tingués una feina que li escaigués, li interessés i l'entretingués. Ara per ara, però, això és una utopia, un conte de fades. Però els contes de fades sovint es fan realitat. Per exemple, als contes sovint hi trobem catifes voladores, vaixells voladors, i avui dia tenim jets supersònics. I encara que no podem dir «Taula, para't» com a les rondalles, sí que podem ordenar: «Roba, renta't!» i «Plats, eixugueu-vos!».

Les coses que diem poden un dia ser reals. El gran problema és, doncs, saber quines coses val la pena que es facin realitat. Ningú tot sol té la paraula màgica. L'hem de buscar entre tots, en cada llengua, amb discreció, amb passió, amb honestedat i amb fantasia, i una de les maneres com ho podem fer és escrivint històries que facin riure els infants. No hi ha res més bonic al món que el somriure d'un nen o una nena. I si un dia tots els infants del món poguessin riure junts, tots ells sense excepció, hauríem aconseguit que aquell fos un gran dia; fem que així sigui!

Gràcies per escoltar-me. •

